

Список використаних джерел

1. Кодекс цивільного захисту України
2. Ковалишин В. «Вогнегасник»
3. <https://www.slovoidilo.ua/2020/08/15/novyna/suspilstvo/zyasuvalosya-skilky-lyudej-zahynulo-pozhezh-pochatku-roku>

УДК 331.14

ВИМОГИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗПЕЧНОГО РОБОЧОГО МІСЦЯ ЗА СПЕЦІАЛІЗОВАНИМ ШВЕЙНИМ ОБЛАДНАННЯМ

Мамчур А.М.

Кудря О.В., к.пед. н., доцент, доцент кафедри виробничо-інформаційних технологій та безпеки життєдіяльності

**Полтавський національний педагогічний університет імені
В.Г.Короленка**

Складовим елементом організації праці на швейному підприємстві є організація робочих місць з метою створення на кожному з них необхідних умов для високопродуктивної і високоякісної праці за якомога менших фізичних зусиль і мінімального нервового напруження працівника. Робоче місце – це первинна ланка виробництва, зона докладання праці одного або кількох виконавців, визначена на підставі трудових та інших діючих норм і оснащена необхідними засобами для трудової діяльності. Робочим місцем протягом усієї робочої зміни для швачки є універсальна або спеціальна швейна машина [1].

Комплексне оснащення робочого місця є необхідною передумовою ефективної організації процесу праці. Іншою важливою умовою є раціональне просторове розміщення засобів оснащення на робочому місці так, щоб забезпечити зручність їх обслуговування, вільний доступ до механізмів, економію рухів і переміщень працівника, зручне робоче положення, хороший огляд робочої зони, безпеку праці, економію виробничої площі, зручний взаємозв'язок із суміжними робочими місцями, з підлеглими і керівниками. Забезпечення цих умов досягається у процесі планування робочих місць, яке ми коротко визначаємо як найраціональніше просторове розміщення матеріальних елементів виробництва, що становлять оснащення робочого місця та самого працівника.

При роботі за спеціальним швейним обладнанням виконуються окремі спеціальні швейні операції, такі як пришивання гудзиків, обробка петель, обметування зрізів деталей швейних виробів, виконання шва з посадкою, вшивання застібки-блискавки, виконання закріпок тощо. Технологічний процес при роботі за кожним звидів спеціального швейного обладнан-

ня має свої особливості, хоча й підпорядковується загальним вимогам техніки безпеки роботи за промисловим швейним обладнанням.

До виконання робіт за промисловим швейним обладнанням допускаються особи, які: досягли 18 років відповідно до Закону України «Про охорону праці»; пройшли медичний огляд і не мають медичних протипоказань; пройшли навчання, стажування, інструктаж з питань охорони праці, зокрема при виконанні робіт з підвищеною небезпекою, ознайомлені з правилами поведіння при виникненні аварій та надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків.

Графік роботи швачки встановлюється згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку. Швачка зобов'язана піклуватися про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей у процесі виконання будь-яких робіт або під час знаходження на території підприємства; знати і виконувати вимоги інструкцій з охорони праці і за видами робіт на своєму робочому місці; виконувати роботу відповідно до вимог інструкційно-технологічної карти; вміти користуватися засобами індивідуального і колективного захисту; знати та виконувати Правила поведіння з устаткуванням, інвентарем, користуватися технічним паспортом на устаткування [2]. Перед початком роботи перевіряти справність устаткування, огорожень, інженерно-технічних засобів безпеки, інвентарю, засобів пожежогашіння. Співпрацювати з роботодавцем у питаннях організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати можливих заходів щодо усунення будь-якої ситуації, що створює загрозу її життю чи здоров'ю або людям, які її оточують, та довкіллю. При виявленні недоліків чи небезпеки зобов'язана повідомити безпосереднього керівника або іншу посадову особу.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» особи, які не виконують вимог нормативно-правових актів та інструкцій з охорони праці, залежно від характеру порушень притягаються до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності.

У процесі роботи на спеціальному швейному обладнанні можливий вплив таких небезпечних і шкідливих виробничих факторів, як шум, вібрації, напруженість та монотонність роботи, недостатня освітленість або зашарашеність робочої зони, можливість ураження електричним струмом тощо. Приступати до роботи швачка повинна у спеціальному одязі. За встановленими нормами також видається мило.

При виконанні своїх обов'язків швачка зобов'язана дотримуватись вимог санітарних норм і особистої гігієни, приймати і утримувати протягом зміни робоче місце в чистоті й порядку, зберігати і приймати їжу та курити тільки у спеціально відведених місцях.

Перед початком роботи необхідно дізнаватися у працівника, який змінюється, про помічені недоліки та несправності обладнання та інвентарю. Якщо їх не усунуто – повідомити майстра. Перевіряти шляхом візуального огляду наявність і надійність кріплення заземлення та переконатися у

відсутності оголених проводів. Переконатись у справності швейної машини шляхом її включення на холостому ході, справності ножної пускової педалі. Перевірити надійність кріплення частин машини, що знімаються. У разі виявлення будь-якої несправності повідомити майстра. До роботи приступати з дозволу майстра після усунення несправності.

Під час роботи за спеціальним швейним обладнанням не можна допускати сторонніх осіб на своє робоче місце; заправляти верхню та нижню нитки, замінювати голки тільки при вимкненому двигуні машини. Під час прокладання стрічки необхідно тканину тримати обома руками з обох боків від голки з метою унеможливлення потрапляння пальців рук під голку. З метою унеможливлення отримання удару ниткопротягувачем не нахилити голову низько до машини. У разі випадкового потрапляння в приводний механізм машини нитки та обрізків тканин, витягати їх тільки при вимкненому електродвигуні машини. Не гальмувати рукою махове колесо. Інструменти (ножиці, викрутки та ін.) зберігати у спеціально відведених місцях. Під час пересування по цеху бути обережним і уважним, не з'являтися несподівано на поворотах та біля дверей, переконатися у відсутності візків, транспортерів, конвеєрів, що рухаються.

Після закінчення роботи відключити машину від електромережі; очистити від пилу, обірваних ниток, шматочків тканини, змастити вузли машини згідно з картою змащення; прибрати у відведене місце інструмент та пристосування; встановити в машині голку в крайнє нижнє положення; ретельно прибранє робочє мїсцє передати працівнику наступної зміни та повідомити його, майстра або іншого керівника підрозділу про недоліки, які мали місце під час роботи; взяти заходів особистої гігієни: старанно вимити руки, при можливості прийняти душ; привести в порядок спеціальний одяг, зняти і прибрати його в окреме місце [3].

Організація безпечного робочого місця за спеціалізованим швейним обладнанням передбачає додержання вимог виробничої санітарії та гігієни праці, правил техніки безпеки з напівавтоматичним швейним обладнанням з електроприводом. Додержання всіх вимог забезпечує комфорті безпечні та продуктивні умови праці швачок у виробничих умовах.

Список використаних джерел

1. Атестація робочих місць з умов праці [Текст] : довідник / розроб. Л.А. Шевчук, А.Ф. Колесов. – Миколаїв : Атол, 2003. – 142 с.

2. Правила техніки безпеки й охорони праці у швейному виробництві [Текст]: метод. рек. / Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича; уклад.: Цалий В. З. [та ін.]. – Чернівці : Оперативна поліграфія, 2014. – 20 с.

3. Примірна інструкція з охорони праці для швачки (при роботі на універсальних швейних машинах) – К.: 2010. – 16 с.